

Vår saksbehandler
Jon E. Holst, tlf.90853808Dokumentdato
22.05.2020

Deres dato

Vår referanse
2020/1363 HOJODeres referanse
202001392-1

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
Att.Velaug Amalie Mook
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Høring om endringer i nettleiestrukturen - anmodning om uttalelse

DSB har gått gjennom forslag til endringer i nettleiestruktur som Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har sendt på høring (høringsdokument nr. 01/2020). Et delmål med endringen er å bidra til effektiv drift, utnyttelse og utvikling av strømmettet og utforming av nettleien er et virkemiddel for å nå dette målet.

I dagens regulering er nettleie i hovedsak koblet til forbruk av energi (kWh). I forslaget ligger at nettleie i større grad skal kobles til behov for nettkapasitet – det vil si effektbelastning (kW). Større næringskunder, og kunder med høyspenningsanlegg, har i mange tiår hatt nettleie koblet mot kapasitet. Flere nettselskap har også hatt tilsvarende ordning for forbrukerkunder og mindre næringskunder. Med dette forslaget ønsker RME å endre nettleien for alle nettkunder slik at nettleien i større grad kobles mot behov for effekt. Forslaget legger til grunn at nettselskapene selv kan fastsette nettleiemodell, som i dag, men RME forslår endringer i prinsippene for utforming av nettleien. Nettleien skal bestå av et energiledd og et fastledd og kan i tillegg omfatte et effektledd.

DSBs kommentar til endring i nettleie

Etter DSBs oppfatning vil endringen innebære følgende:

- **Energiledet** skal ikke dekke faste kostnader men kan ha et påslag for å gi insentiver for å redusere effekttopper.
- **Fastleddet** skal dekke en rimelig andel av faste kostnader i nettet og være differensiert etter kundens behov for nettkapasitet.
- **Effektledet** skal legge til grunn kundens høyeste målte effektuttak pr. døgn. I tidligere forslag lå det måling av effektuttak pr. time.

Hensikten med de foreslåtte endringene er å spre bruk av effektkrevende utstyr over hele døgnet for å unngå store belastningstopper. En parallell er rushtidsavgift på vei der man ønsker å unngå store nye utbyggingsprosjekter – trafikken spres mer over døgnet.

DSB har i tidligere høringer spilt inn problemstillinger knyttet til både brann- og el-sikkerhet. Spesielt har vi vært bekymret for en utvikling der bruk av effektkrevende produkter forskyves til nattetid motivert av lavere strømpris. Et tydelig brukerråd fra DSB har vært at elektriske produkter bare skal benyttes under tilsyn. Med dette menes at man skal være i nærheten og ha en viss kontroll om det skulle oppstå en uønsket hendelse. Tilsvarende råd finner man også i produsentenes brukerveiledning. Dersom produktene skal benyttes nattetid når man sover, tar man i stor grad bort denne barrieren.

DSBs oversikt over brannårsaker viser at effektkrevende produkter ligger høyt på statistikken. Eksempler på dette er blant annet vaskemaskin og tørketrommel. Om natten er vi mest sårbare om det skulle oppstå brann. I tillegg er det et samfunnsøkonomisk aspekt relatert til en økning i antall branner og omkommende i brann. DSB har brukt mye tid og ressurser for å påvirke folks holdninger slik at elektriske produkter som trekker mye strøm ikke er i bruk når man sover.

Postadresse
Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap

Postboks 2014
3103 Tønsberg

Kontoradresse
Rambergveien 9
3115 Tønsberg

E-post
postmottak@dsb.no

Telefon
33 41 25 00

Internett
www.dsb.no

Telefaks
33 31 06 60

Organisasjonsnummer
974 760 983

DSBs kommentar til forslag til ny struktur

I forslaget til endring av nettleiestrukturen får nettselskapene selv ansvar for å fastsette nettleiemodell og RME angir tre aktuelle modeller (avsnitt 1.5.1 i høringen):

1. **Målt effekt:** Kunden betaler for døgnmaks.
2. **Abonnert effekt:** Kunden betaler for en gitt effektgrense. Belaster man nettet høyere må det betales ekstra. Dette tilsvarer ordningen man hadde frem til 70-tallet med "overforbruksmåling".
3. **Sikringsdifferensiert nettleie:** Kunden betaler nettleie basert på størrelsen på overbelastningsvernet. Belastes anlegget over grensen går hovedsikringen og hele anlegget blir spenningsløst.

DSB er betenkt over at RME overlater valg av nettleiemodell til nettselskap. Dette kan innebære ulik risikoprofil fra nettselskap til nettselskap og derfor ulik kommunikasjon og tiltak for nettkunder. Dette er etter DSBs mening en svært uheldig og krevende situasjon både for nettkunder og tilsynsmyndigheter.

Modell med målte effektopper og modell med abonnert effekt

I modellen med målte effektopper vil det være ønskelig å holde belastningen så jevn som mulig over døgnet. I tidligere høringsforslag skulle nettleien måles og fastsettes fra time til time. I modellen med abonnert effekt vil det tilsvarende være ønskelig å holde belastningen under abonnert effekt til enhver tid.

DSB oppfatter at disse modellene vil forskyve en del av effektbelastningen til natt, hvilket strider mot DSBs klare oppfordring til ikke å benytte effektkrevende produkter i den tiden man sover. På den annen side oppfatter DSB at modellene gir mer fleksibilitet slik at nettkunden kan belaste nettet mer kontrollert på dagtid og derfor legge mindre belastning på natten enn i tidligere forslåtte modeller.

DSB erfarer at effekttariffer kan gjøre det lønnsomt å investere i solkraftanlegg, systemer for laststyring og batterier for energilagring. Dette kan redusere effektoppene og bruk av effektkrevende utstyr om natten men øke risiko for brann generelt.

DSB vil følge teknologisk utvikling og endringer i rammebetingelsene nøye og innføre eventuelle tiltak når dette ansees som nødvendig.

Modell med sikringsdifferensiert nettleie

Når det gjelder modellen med sikringsdifferensiert nettleie vi DSB minne om tidligere høringsuttalelser. Dersom nettkundene blir forledet til å velge et overbelastningsvern som ikke står i stil med belastningsprofilen, dvs. at hovedsikringen går ofte, vil dette være et brudd på forskrift om elektriske lavspenningsanlegg §16. Her er kravet at *anlegget skal være egnet til forutsatt bruk*. Om denne løsningen markedsføres av nettselskapene er det grunn til å frykte at utbyggere også velger løsninger som har for lav effekt. Om tilsyn skulle avdekke at installasjonen ikke tilfredsstiller forutsatt bruk kan en oppgradering, for å få anlegget i forskriftsmessig stand, innebære at nettkunde må betale et høyt anleggsbidrag til nettselskap.

Politiske føringer innebærer også at folk skal bo lengre hjemme ved bruk av blant annet elektromedisinsk utstyr. En installasjon som ligger på grensen av det som er behovet vil kunne innebære en alvorlig fare for hjemmeboende pasienter.

DSB oppfatter derfor denne modellen som problematisk. Det er derfor viktig at nettselskap ikke aktivt markedsfører løsningen som en måte å redusere nettleien på og at el-virksomheter opptrer ansvarlig ved ønske om endring av overbelastningsvern. Dette vil også være meldingspliktig ihht. forskrift om elektriske lavspenningsanlegg.

Avsluttende kommentarer

Vi ber RME informere nettselskapene om den risiko de forskjellige modellene har slik at de kan gjøre gode elsikkerhetsvalg og informere nettkundene om eventuelle tiltak.

Uavhengig av hvilken modell som velges, vil behovet for informasjon om farene og aktuelle tiltak øke. Nettselskapene er pålagt, etter el-tilsynsloven §8, et ansvar for å påse at strømmen som leveres brukes på en sikker og forsvarlig måte.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Johan Marius Ly
Avdelingsdirektør
Forebygging og sikkerhet

Jon Eirik Holst
Seksjonssjef
Elsikkerhetsseksjonen

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.